

บทที่ 6

แนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาอ่าวนาง

ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์และกล่าวสรุปรูปแบบการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐาน โดยจะทำการเปรียบเทียบกับแนวความคิดการวิวัฒนาการของเมืองท่องเที่ยว รวมถึงการเสนอแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่อ่าวนาง เพื่อเป็นตัวอย่างในวิธีการแก้ไขปัญหาในลักษณะที่เป็นทางเลือก โดยที่จะทำการวิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการในการใช้พื้นที่ของบุคคลแต่ละกลุ่ม อาทิเช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ กลุ่มนักลงทุนและผู้ประกอบการ กลุ่มชาวบ้านซึ่งอาศัยอยู่เดิมในพื้นที่ รวมถึงกลุ่มที่ใช้พื้นที่ชั่วคราวเช่นหาบเร่แผงลอย การวิเคราะห์ปัญหาโดยคำนึงถึงความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม จะก่อให้เกิดการสนองตอบความต้องการใช้พื้นที่ร่วมกันของทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันในการใช้พื้นที่ที่เป็นธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุด

6.1 สรุปรูปแบบการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐาน

จากแนวความคิดการวิวัฒนาการของเมืองท่องเที่ยวตามแนวความคิดของ Butler สามารถนำมาเปรียบเทียบกับการวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของพื้นที่อ่าวนางตามความเห็นของผู้ทำการศึกษา โดยได้แบ่งขั้นตอนการวิวัฒนาการและเปลี่ยนแปลงเป็น 6 ขั้นตอน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการวิวัฒนาการเมืองท่องเที่ยวของ Butler

ขั้นตอนที่ 1 *Exploration* (การค้นพบ)

ขั้นตอนที่ 2 *Involvement* (ช่วงเกี่ยวเนื่อง)

ขั้นตอนที่ 3 *Development* (ขั้นตอนที่มีการพัฒนา)

ขั้นตอนที่ 4 *Consolidation* (ขั้นตอนที่เป็นปึกแผ่น)

ขั้นตอนที่ 5 *Stagnation* (ขั้นตอนหยุดนิ่ง)

ขั้นตอนที่ 6 *Decline or Rejuvenation* (ขึ้นเสื่อม)

ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานของอำวนางของผู้ทำการศึกษา

ช่วงแรก ก่อนปี พ.ศ. 2520 (ช่วงก่อนมีการพัฒนาการท่องเที่ยว)

สภาพพื้นที่อำวนางยังมีความเป็นธรรมชาติและสภาพแวดล้อมยังมีความบริสุทธิ์อยู่มาก ยังไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ ชุมชนอำวนางจึงเป็นชุมชนเกษตรกรรมซึ่งรวมกลุ่มอยู่กันในพื้นที่บ้านคลองแห้ง โดยที่ยังไม่มีการรุกล้ำรบกวนจากภายนอก

ช่วงที่ 2 ปี พ.ศ. 2521-2525 (ช่วงแรกเริ่มเปิดพื้นที่)

สภาพการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ยังมีรูปแบบเดิมกับช่วงก่อนที่มีการพัฒนา ยังไม่มีการเข้ามาก่อสร้างอาคารเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวเพียงกลุ่มเล็กๆ ที่เข้ามาในพื้นที่

ช่วงที่ 3 ปี พ.ศ. 2526-2530 (ช่วงพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยว)

เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ โดยมีการก่อสร้างโรงแรมเพื่อรองรับการท่องเที่ยว โดยที่ยังไม่มีผลกับชุมชนมากนักเนื่องจากอยู่ถัดไปจากชุมชนเดิม สภาพการตั้งถิ่นฐานของคนในชุมชนเดิมยังไม่เปลี่ยนแปลง

ช่วงที่ 4 ปี พ.ศ. 2531-2535 (ช่วงการท่องเที่ยวเฟื่องฟู)

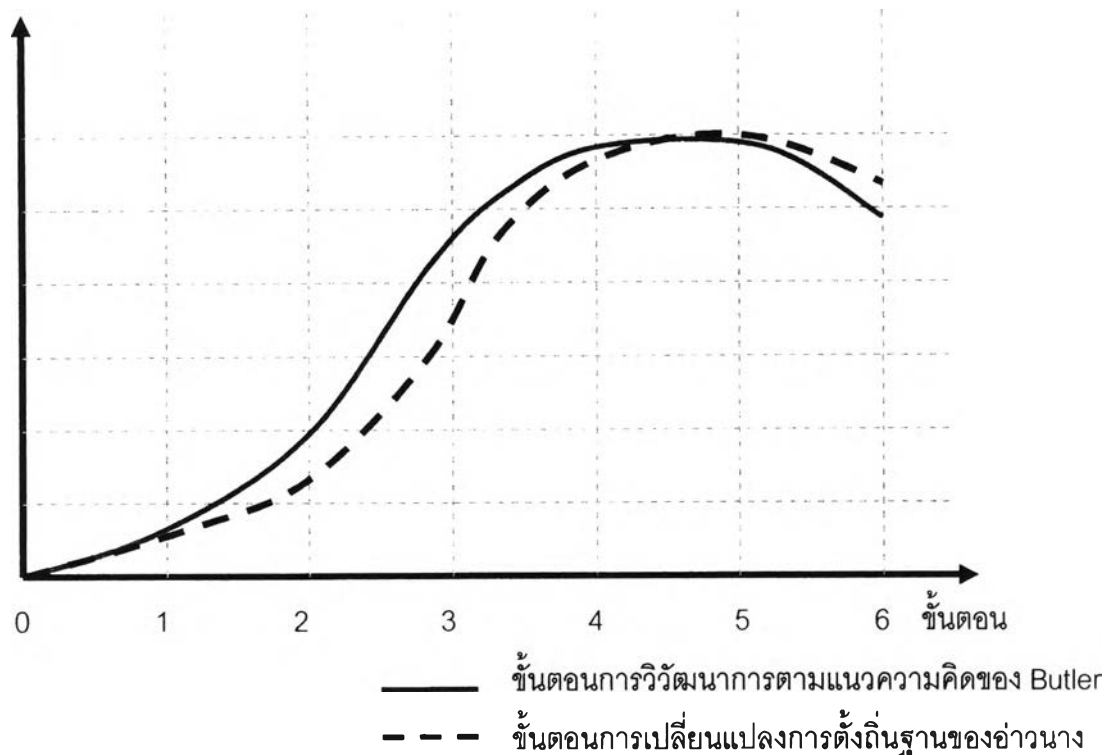
เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่อย่างรวดเร็ว มีการก่อสร้างสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบ ชุมชนเดิมเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยว โดยมีการขายที่ดินให้กับนักลงทุนเพื่อพัฒนาเป็นที่พักนักท่องเที่ยว

ช่วงที่ 5 ปี พ.ศ. 2536-2540 (ช่วงเริ่มมีปัญหาในพื้นที่)

เกิดปัญหาจากการพัฒนาขึ้นในพื้นที่ โดยสภาพแวดล้อมเดิมถูกเปลี่ยนแปลงไป พื้นที่ก็ต่างถูกขายให้นายทุนไปเกือบหมด ส่วนคนในพื้นที่และนายหน้าที่ขายที่ดินได้ต่างพากันไปตั้งถิ่นฐานในที่แห่งใหม่ที่อยู่ไกลจากชุมชนเดิม โดยที่ชุมชนอำวนางได้แปรเปลี่ยนเป็นชุมชนที่รองรับการท่องเที่ยวเต็มรูปแบบ

ช่วงที่ 6 ปี พ.ศ. 2541-2545 (ช่วงขาลงของพื้นที่)

สภาพแวดล้อมเดิมเปลี่ยนแปลงจนหมดสิ้น พื้นที่อำวนางแออัดไปด้วยร้านค้าและโรงแรม จนเกิดปัญหาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทั้งปัญหาน้ำเสีย ปัญหาขยะ ปัญหาการใช้พื้นที่ คนในชุมชนที่มีเงินจากการขายที่ต่างย้ายถิ่นฐานออก จนชุมชนเดิมเสื่อมโทรมลง

แผนภูมิที่ 6.1 แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการวิวัฒนาการของแหล่งท่องเที่ยวตามแนวความคิดของ Butler กับการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานของอำเภอวังของผู้ทำการศึกษา

จากการศึกษาเปรียบเทียบขั้นตอนการวิวัฒนาการของเมืองท่องเที่ยวตามแนวความคิดของ Butler กับการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานของอำเภอวังตามแนวความคิดของผู้ทำการศึกษา พบว่าการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานของอำเภอวัง ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยววันใกล้เคียงกับขั้นตอนการวิวัฒนาการเมืองท่องเที่ยวของ Butler มาก โดยที่ขั้นตอนต่างๆ นั้นหากเป็นไปตามแนวความคิดของ Butler ทำยสุดแล้วอำเภอวังก็คงเป็นเพียงเมืองท่องเที่ยวที่สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเดิมถูกทำลายจนเสื่อมโทรมลง ระบบสาธารณูปโภคล้ำสมัยไม่มีความสอดคล้องกับสมัยนิยม และนักท่องเที่ยวเริ่มหดหายจนท้ายสุดกลายเป็นเพียงแหล่งเสื่อมโทรม ดังเช่นที่เกิดขึ้นในเมืองท่องเที่ยวหลายๆ แห่ง

6.2 สรุปผลกระทบต่อรูปแบบการตั้งถิ่นฐานจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

เนื่องจากพื้นที่อำเภอวัง มีการเปลี่ยนแปลงมาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน จากอดีตจวบจนปัจจุบันมีการพัฒนา และเกิดการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานอย่างเห็นเด่นชัด โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาค ดังนั้นรูปแบบการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่อำเภอวัง จึงมีความคล้ายคลึงกับแหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่นๆ ในภูมิภาค รวมถึงเป็นกรณีตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานให้กับแหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่นๆ ในภูมิภาคนี้อีกด้วย

จากการวิเคราะห์ถึงรูปแบบต่างๆของการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐาน ในพื้นที่อ่าวนาง รวมไปถึงถึงเหตุปัจจัยและปัญหาซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ สามารถจำแนกออกมาเป็นตารางดังต่อไปนี้

รูปแบบของปัญหา	เหตุปัจจัย	ผลที่ตามมา
1.การบุกรุกพื้นที่เชิงเขาเพื่อก่อสร้างอาคาร	- พื้นที่ราบมีจำกัด	- ปัญหาดินสไลด์ตัว - น้ำฝนชะหน้าดินลงทะเล - ปัญหาสิ่งแวดล้อมบนเขา
2.การแย่งชิงพื้นที่ในการก่อสร้างอาคารระหว่างกลุ่มคนต่างๆ	- กลุ่มคนผู้มีอำนาจในพื้นที่ต้องการทำธุรกิจ - ที่ดินมีราคาสูง	- ความแตกแยกของผู้คนในพื้นที่
3.การต่อเติมอาคารของเกสต์เฮาส์ต่างๆ	- ต้องการผลประโยชน์สูงสุดในพื้นที่ดิน	- ปัญหาน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล - ปัญหาสภาพแวดล้อมแออัด - อาคารไม่มั่นคงแข็งแรง
4.การขยายพื้นที่ก่อสร้างโดยถมลำรางสาธารณะ	- ต้องการพื้นที่ก่อสร้างเพิ่ม	- ปัญหาเปลี่ยนแปลงเส้นทางไหลของน้ำ - ปัญหาน้ำท่วมในฤดูมรสุม - ปัญหาสภาพแวดล้อมเดิมถูกทำลาย
5.อาคารต่างๆในพื้นที่มีความแออัด และแย่งกันใช้ทรัพยากรในพื้นที่	- ราคาที่ดินสูงต้องก่อสร้างโครงการให้คุ้มค่าที่ดิน	- ปัญหาคุณภาพในการอยู่อาศัย - ปัญหาด้านสาธารณสุขไม่เพียงพอ - ปัญหาสภาพแวดล้อม ชยะ น้ำเสีย
6.อาคารในพื้นที่ด้านหลังถนนขาดการเข้าถึงที่ดี	- ราคาที่ดินสูงต้องก่อสร้างโครงการให้คุ้มค่าที่ดิน	- พื้นที่ด้านหลังเข้าถึงได้ลำบากเพราะติดด้านหน้า - การพัฒนาของพื้นที่ด้านในถูกจำกัด
7.การถมพื้นที่หน้าหาดสร้างเขื่อนและพลาซ่า	- พื้นที่หน้าหาดเหมาะแก่การพัฒนาเป็นพลาซ่า	- สภาพแวดล้อมหน้าหาดถูกเปลี่ยนแปลง - นักท่องเที่ยวหนีไปพักผ่อนที่อื่น - หน้าหาดเปลี่ยนเป็นจุดจอดเรือหัวโทงและสองแถว
8.การก่อสร้างอาคารโดยรुकกล้า	- พื้นที่อุทยานเป็นพื้นที่ทำเลทอง	- การก่อสร้างอาคารรุกกล้าที่อุทยานฯ

พื้นที่อุทยานฯ	(ติดหาดนพรัตนธารา) -เป็นผู้กว้างขวางและมีอิทธิพล ในพื้นที่	-พื้นที่อุทยานถูกบุกรุก -พื้นที่ป่าชายเลนถูกทำลาย -เกิดความขัดแย้งขึ้นในพื้นที่
9.การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ ซ้อนทับกัน	-ขาดการวางแผนควบคุมที่ รวดเร็วเพียงพอ	-ปัญหาการรบกวนกันของกิจกรรมต่าง ประเภท -ปัญหาการรองรับของพื้นที่ -ปัญหาความแออัด -ปัญหาสาธารณสุข
10.การก่อสร้างและพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ การพัฒนาการท่องเที่ยว	-จำเป็นต้องก่อสร้างอย่างเร่งรีบ -ขาดพื้นที่ในการพัฒนา โครงสร้างฯ	-ปัญหาการรुकพื้นที่สาธารณะ -ปัญหาความไม่เหมาะสมในพื้นที่
11.การย้ายที่อยู่อาศัยของ ชาวบ้านในพื้นที่	-ชาวบ้านได้เงินจากการขาย ที่ดิน -ความต้องการที่อยู่อาศัยแห่ง ใหม่	-ปัญหาการแยกตัวจากสังคมเดิม -ความสัมพันธ์และวิถีชีวิตเดิมหายไป
12.การพัฒนาพื้นที่โดยการแย่ง ชิงทำเลทอง	- ความต้องการพื้นที่ที่ให้ผลทาง ธุรกิจสูงสุด	-ความขัดแย้งในการแย่งชิงพื้นที่ของ กลุ่มคน

ตารางที่ 6.1 แสดงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐาน ปัจจัย และปัญหาที่เกิดขึ้น
ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม

จากตารางที่ 6.1 ที่แสดงถึงรูปแบบต่างๆของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งจำแนกออกเป็นกรณี
ซึ่งแต่ละกรณีล้วนเกิดจากแรงผลักดันทางกายภาพ สภาพเศรษฐกิจ และสภาพสังคมซึ่งทุกกรณีล้วน
แต่สามารถแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาได้หากมีการวางแผนอย่างเป็นระบบแต่เนิ่นๆ

6.3 แนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนา

6.3.1 การบูรณาการพื้นที่เชิงเขาเพื่อก่อสร้างอาคาร

ปัญหาการบูรณาการพื้นที่เชิงเขา ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งเหตุปัจจัยหลักของการก่อสร้างรูกพื้นที่เชิงเขาเนื่องจากพื้นที่อ่าวนางมีจำกัด ดังนั้นข้อเสนอแนะในการพัฒนามีดังนี้

- การวางแผนจัดเตรียมพื้นที่ในการพัฒนาอาคารต่างๆที่รองรับการท่องเที่ยว โดยที่ควรจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการรองรับอาคารประเภทโรงแรม และร้านค้า อาทิเช่น โครงสร้างถนน ระบบน้ำประปา ระบบไฟฟ้า และระบบสุขาภิบาล เพื่อเป็นการดึงดูดแก่ผู้ประกอบการ ให้เข้ามาทำการลงทุนในพื้นที่ที่ได้จัดเตรียมไว้
- กำหนดพื้นที่ควบคุมการก่อสร้างอาคาร และกำหนดพื้นที่เขตภูเขาเป็นพื้นที่สงวนและเป็นพื้นที่สีเขียวห้ามมิให้มีการก่อสร้างอาคารประเภทโรงแรม

6.3.2 การแย่งชิงพื้นที่ในการก่อสร้างอาคารระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ

ปัญหาการแย่งชิงพื้นที่ในการก่อสร้างอาคารระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ได้สร้างความแตกแยกทางสังคม และความซุนเคืองใจแก่ผู้คนในพื้นที่อ่าวนาง ซึ่งปัญหาเกิดจากกลุ่มคนต่างๆที่เข้ามาใช้พื้นที่อ่าวนางหาผลประโยชน์ทางธุรกิจมีพื้นฐาน และอำนาจทางสังคมที่แตกต่างกัน รวมไปถึงราคาที่ดินในพื้นที่ที่สามารถก่อประโยชน์ทางธุรกิจมีราคาสูง ซึ่งการที่ที่ดินมีราคาสูงเป็นไปตามหลักกลไกทางตลาดไม่สามารถแก้ไขได้ ดังนั้นข้อเสนอแนะที่สามารถปฏิบัติได้มีดังนี้

- การให้ความรู้ความเข้าใจในแนวทางการพัฒนาของพื้นที่อ่าวนางแก่กลุ่มคนต่างๆ ที่ประกอบการในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นที่การปรับความเข้าใจระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการโรงแรม และกลุ่มผู้มีอำนาจและหน้าที่ในพื้นที่เป็นหลัก
- วางแผนการพัฒนาพื้นที่อ่าวนางร่วมกันระหว่างกลุ่มคนทุกฝ่าย เพื่อการพัฒนาจะได้ดำเนินไปในแนวทางเดียวกัน โดยที่มีภาครัฐและองค์กรท้องถิ่นเป็นตัวกลาง ในการวางแผนพัฒนา

6.3.3 การต่อเติมอาคารของเกสต์เฮาส์ต่างๆ

การต่อเติมอาคารเกสต์เฮาส์ต่างๆ ในพื้นที่ มีเหตุปัจจัยมาจากการที่มีความต้องการพื้นที่ในการทำธุรกิจเพิ่มขึ้น แต่ที่ดินในอ่าวนางมีจำกัดและราคาสูง จึงเกิดการต่อเติมอาคารซึ่งส่งผลให้เกิดความแออัดในพื้นที่ ประสิทธิภาพการรองรับของพื้นที่ ปัญหาสภาพแวดล้อม และอาจส่งผลให้เกิดอันตรายในการอยู่อาศัย ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น

- กำหนดพื้นที่ขั้นต่ำที่สามารถทำการก่อสร้างอาคารประเภทโรงแรม และบังกะโล รวมถึงการกำหนดพื้นที่อาคารของโครงการต่อพื้นที่ก่อสร้าง (F.A.R.) ปริมาณพื้นที่ว่างที่ต้องเว้นไว้เพื่อคุณภาพการอยู่อาศัย (O.S.R.) ซึ่งจะทำให้เกิดการปรับตัวของผู้ประกอบการรายย่อยประเภทเกสต์เฮาส์ ให้ทำการก่อสร้างอาคารที่มีคุณภาพในการพักอาศัย
- ทำการวางแผนการพัฒนาโดยคนทุกกลุ่ม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่อ่าวนางโดยลดความแออัดในพื้นที่ เพื่อลดความต้องการใช้ทรัพยากร โดยที่รายได้ในพื้นที่ไม่ลดลง ซึ่งท้ายที่สุดอาจลงไปถึงการกำหนดกลุ่มเป้าหมายของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในพื้นที่ ต้องเป็นแบบคุณภาพสูง ซึ่งมีความสามารถในการใช้จ่ายสูง อันจะทำให้ปริมาณทรัพยากรที่นักท่องเที่ยวใช้ลดลงแต่มีรายได้ในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

6.3.4 การขยายพื้นที่ก่อสร้างโดยถมลํารางสาธารณะ

การขยายพื้นที่ก่อสร้างโดยการถมลํารางสาธารณะ เกิดจากการขาดพื้นที่ในการก่อสร้าง ซึ่งนอกจากจะผิดกฎหมายแล้วยังก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตามมาอย่างมาก เช่นปัญหาน้ำท่วมขัง ปัญหาการเปลี่ยนเส้นทางน้ำ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น

- การวางแผนป้องกันโดยกำหนดไปที่พื้นที่ริมทางน้ำและลํารางสาธารณะเส้นต่างๆ และกำหนดขอบเขตอย่างชัดเจนเพื่อป้องกันการบุกรุก
- การบังคับใช้และความเข้มงวดกวดขันของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจในพื้นที่
- การแจ้งและทำการประชาสัมพันธ์ถึงปัญหา และผลกระทบที่จะตามมาให้แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่

6.3.5 อาคารต่างๆในพื้นที่ที่มีความแออัด และแย่งกันใช้ทรัพยากรในพื้นที่

ปัญหาความแออัดของอาคารในพื้นที่ เกิดจากการขาดการวางแผนของการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการลงทุนของผู้ประกอบการในทุกระดับทั้งรายใหญ่รายย่อย สร้างความแออัดของอาคาร ประเภทโรงแรม บังกะโล และเกสต์เฮาส์ กระจุกตัวอยู่ในพื้นที่

เกิดการแย่งกันใช้ทรัพยากรในพื้นที่ เช่น ระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทำให้เกิดปัญหาด้านสภาพแวดล้อมตามมาเช่น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ เนื่องจากมีปริมาณมากเกินกว่าจะจัดการได้ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขและพัฒนา ดังนี้

- การวางแผนการพัฒนาและกำหนดแนวทางร่วมกันของกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อลดความแออัดในพื้นที่
- การวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อเป็นการกระจายการตั้งถิ่นฐานและลดความแออัดจากพื้นที่แอ่งน้ำ

6.3.6 อาคารในพื้นที่ด้านหลังถนนขาดการเข้าถึงที่ดี

การที่อาคารในพื้นที่ด้านหลังส่วนที่ไม่ติดถนนขาดการเข้าถึงที่ดี เกิดจากอาคารในช่วงที่การท่องเที่ยวเฟื่องฟูแล้วทำการก่อสร้างอย่างเต็มพื้นที่ และขาดการวางแผนแต่ต้น ทำให้พื้นที่ด้านหลังเกิดเป็นพื้นที่ซึ่งเป็นลักษณะพื้นที่ตาบอดสูญเสียโอกาสในการพัฒนา เพราะถูกห้อมล้อมโดยอาคารที่ก่อสร้างขึ้นมาก่อน แนวทางการแก้ไขปัญหามีดังนี้

- การประชาสัมพันธ์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและประชุมวางแผนของผู้ประกอบการที่มีพื้นที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาเปิดพื้นที่
- ทำการวางแผนระบบโครงสร้างถนน เพื่อเปิดพื้นที่และการเข้าถึงของพื้นที่ซึ่งอยู่ด้านหลังถนนที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย
- การวางระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวในพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาการเข้าถึงใหม่ เพื่อป้องกันปัญหาด้านระบบสาธารณูปโภค ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

6.3.7 การถมพื้นที่หน้าหาดสร้างเขื่อนและปลาซ่า

การถมพื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างเขื่อนกันคลื่น ทำให้สภาพพื้นที่หน้าหาดเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิง เหตุปัจจัยเกิดจากการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการสร้างเขื่อนหน้าหาดเสร็จ การใช้ประโยชน์พื้นที่ด้านหน้าหาดก็ถูกเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยจากเดิมเป็นที่พักผ่อนและเล่นน้ำของนักท่องเที่ยว กลายเป็นแหล่งช้อปปิ้ง และร้านค้าต่างๆ เป็นจุดต่อรถต่อเรือ รวมถึงการเป็นที่ระบายน้ำเสียจากท่อระบายน้ำลงหน้าหาด จากการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ทำให้นักท่องเที่ยวหนีหายไปท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงอื่นๆ แทน ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากได้มีการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ก็สามารถเป็นกรณีตัวอย่างให้แก่แหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงที่เกิดการพัฒนาในรูปแบบเดียวกันนี้ได้ โดยที่ข้อเสนอแนะในการป้องกันมีดังนี้

- จัดการประชาสัมพันธ์และเปิดรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายในพื้นที่ โดยเฉพาะภาคประชาชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงในพื้นที่
- ทำการศึกษาถึงผลกระทบ ข้อดี ข้อเสียของการก่อสร้างโครงการ และทำการเปรียบเทียบ

6.3.8 การก่อสร้างอาคารโดยรุกล้ำพื้นที่อุทยานฯ

การรุกล้ำพื้นที่อุทยานฯ มีเหตุปัจจัยมาจากการที่ผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ เกิดแรงดึงดูดใจจากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ จึงมีการลงทุนธุรกิจด้านโรงแรม แต่เนื่องจากพื้นที่อ่าวนางมีจำกัดจึงเกิดรูปแบบการบุกรุกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เกิดการทำลายพื้นที่ป่าชายเลน การทำลายระบบนิเวศน์ โดยที่ข้อเสนอแนะมีดังนี้

- จัดการประชาสัมพันธ์และเปิดรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายในพื้นที่ ถึงแนวทางในการพัฒนาพื้นที่อ่าวนาง ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ที่เหมาะสม
- การทำความเข้าใจและให้ความรู้ถึงผลกระทบจากการรุกล้ำพื้นที่อุทยานฯ
- เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เข้มงวดกวดขันในการใช้กฎหมายอย่างเอาจริงเอาจัง

6.3.9 การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ซ้อนทับกัน

เนื่องจากพื้นที่อ่าวนางมีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ซ้อนทับกัน ทั้งพื้นที่ซึ่งเป็นร้านค้า พื้นที่โรงแรม พื้นที่เพื่อการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ รวมไปถึงพื้นที่อยู่อาศัยของชาวบ้านเดิม โดยขาดการวางแผน ซึ่งผลทำให้เกิดการรบกวนกันระหว่างการใช้พื้นที่แต่ละประเภท แนวทางและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาดังนี้

- จัดการประชาสัมพันธ์และเปิดรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายในพื้นที่ ถึงแนวทางในการพัฒนาพื้นที่อ่าวนาง ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ที่เหมาะสม
- จัดการประชุมทำความเข้าใจกันในทุกฝ่าย เพื่อหาแนวทางในการจัด Zoning ของการใช้พื้นที่ประเภทต่างๆ
- นำแผนที่ได้จากการประชุมทำความเข้าใจไปใช้ปฏิบัติจริงในพื้นที่

6.3.10 การก่อสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว

เนื่องจากการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่อ่าวนางเกิดความไม่เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาในพื้นที่ เนื่องจากความเร่งรีบในการพัฒนาในช่วงที่เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อ่าวนาง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการรองรับของสาธารณูปโภค ความไม่เหมาะสมของระบบ และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขมีดังนี้

- จัดการประชาสัมพันธ์และเปิดรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายในพื้นที่ ถึงแนวทางในการพัฒนาพื้นที่อ่าวนาง ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่และรูปแบบของโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการพัฒนาพื้นที่
- นำแผนพัฒนาที่ได้จากการประชุมของทุกฝ่าย ไปใช้ในการปฏิบัติการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

6.3.11 การย้ายที่อยู่อาศัยของชาวบ้านในพื้นที่

การย้ายที่อยู่อาศัยของชาวบ้านซึ่งอยู่เดิมในพื้นที่นับเป็นปัญหาอย่างหนึ่ง เนื่องจาก การรุกของพื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งนับวันยังมีเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนอ่าวนางซึ่งมี อยู่เดิมเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการย้ายออกไปพื้นที่รอบนอก ส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางด้าน สังคมอ่อนแอลง รวมไปถึงมีบุคคลภายนอกรุกเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น โดยข้อเสนอแนะการ แก้ปัญหามีดังนี้

- จัดการประชาสัมพันธ์และเปิดรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายในพื้นที่ ถึงแนวทางในการ พัฒนาพื้นที่อ่าวนาง ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาและการจัดเตรียมพื้นที่ในการรองรับการ เปลี่ยนแปลงด้านที่อยู่อาศัยของชุมชนในพื้นที่ซึ่งทำให้เกิดความเหมาะสมต่อการพัฒนา พื้นที่
- นำแผนพัฒนาที่ได้จากการประชุมของทุกฝ่าย ไปใช้ในการปฏิบัติการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย

6.3.12 การพัฒนาพื้นที่โดยการแย่งชิงทำเลทอง

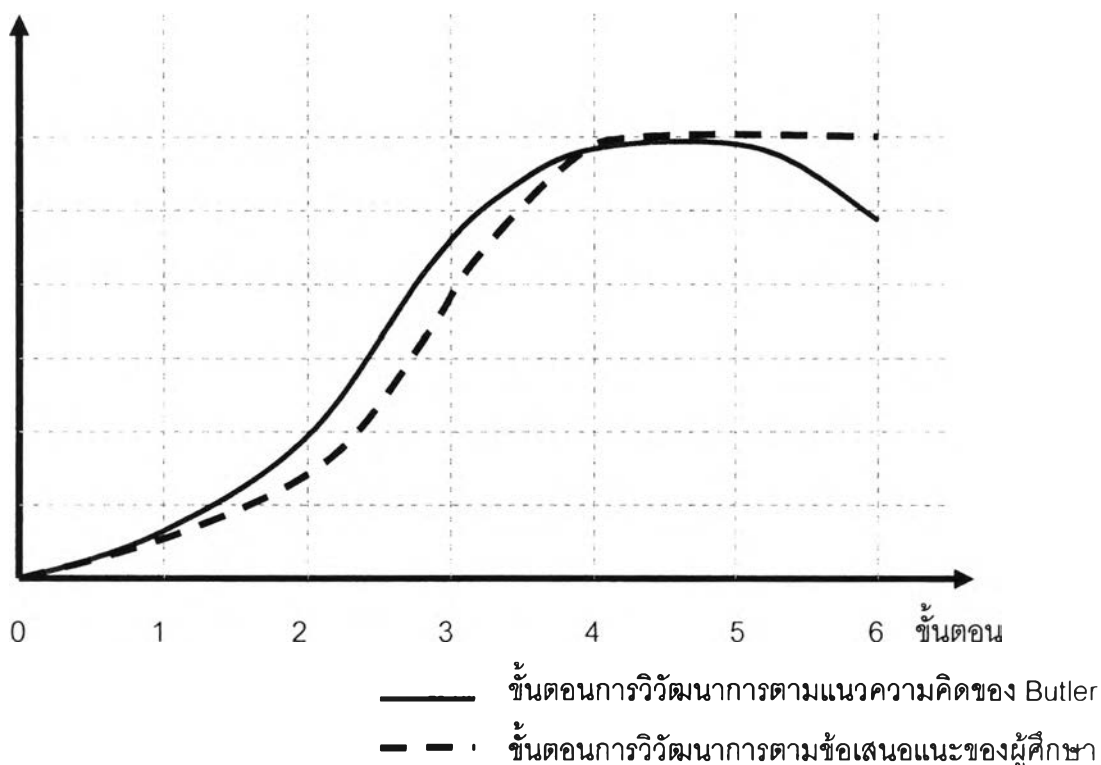
ปัญหาด้านการชิงทำเลทองในการก่อสร้างอาคารและโครงการเพื่อใช้ในการ ประกอบธุรกิจเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นร้านค้า โรงแรม บังกะโล เกสต์เฮาส์ จนเกิด การแย่งชิงพื้นที่กันขึ้นระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ก่อสร้าง พื้นที่หน้าร้าน พื้นที่ พุดบาท พื้นที่หน้าหาดเพื่อขายของ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งของกลุ่มคนที่เข้ามาใช้ ประโยชน์ในพื้นที่ ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา มีดังนี้

- จัดการประชาสัมพันธ์และเปิดรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายในพื้นที่ ถึงแนวทางในการ พัฒนาพื้นที่อ่าวนาง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจในการจัดสรรปันส่วนพื้นที่ในการ ประกอบธุรกิจของกลุ่มคนแต่ละกลุ่ม
- นำข้อตกลงที่ได้ไปปฏิบัติ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการใช้พื้นที่

6.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เมืองต่างๆที่เกิดการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานอันเนื่องมาจากการการท่องเที่ยวนั้นมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน ยกตัวอย่างเช่น อ่าวนางนั้นมีการพัฒนาการตามหลังภูเก็ต เนื่องจากมีขั้นตอนการค้นพบพื้นที่ซ้ำกว่า แต่รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงต่างๆนั้น มีความคล้ายคลึงกันอย่างมาก โดยที่อ่าวนางในปัจจุบันก็เต็มไปด้วยรูปแบบของปัญหาคล้ายคลึงกับภูเก็ต เช่น ปัญหาการแย่งกันใช้พื้นที่ ปัญหาการก่อสร้างรุกล้ำขึ้นไปบนเขา ปัญหาด้านการรองรับของพื้นที่ และปัญหาด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการ

เนื่องจากพื้นที่อ่าวนางเป็นพื้นที่ที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาไว้เพื่อเป็นตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของเมืองท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงด้านการตั้งถิ่นฐานและรูปแบบต่างๆ อันเมืองท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีขั้นตอนการพัฒนาตามหลังอ่าวนาง ก็ จะพบรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงที่คล้ายคลึงกับอ่าวนางเช่นกัน ซึ่งถ้าหากเป็นไปตามแนวความคิดของ Butler ก็ จะพบกับเมืองท่องเที่ยวที่มีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม เต็มไปด้วยระบบสาธารณูปโภคที่ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อยู่ทั่วไป

แผนภูมิที่ 6.2 แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการวิวัฒนาการของแหล่งท่องเที่ยวตามแนวความคิดของ Butler กับขั้นตอนการวิวัฒนาการของแหล่งท่องเที่ยวตามข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

หากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปตามกฎของทุกสรรพสิ่งแล้ว มุมมองต่อการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวย่อมต้องมองให้ลึกกว่าปัจจุบัน ไม่ใช่เพียงการเร่งพัฒนาสาธารณูปโภคขึ้นมารองรับการท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งย่อมจะเสื่อมโทรมล้าสมัยลงตามกาลเวลา แต่ต้องมองว่าจะทำอย่างไรให้ขั้นตอนการรักษาสภาพการคงอยู่ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวได้ยาวนานที่สุด โดยที่ทำการรักษาสภาพแวดล้อมซึ่งจะเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวไว้ให้ได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป